

Asia: VN/463/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2022 alusta ja 30 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2023 alusta. (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Lastensuojelun palvelutehtävissä asia nähdään mahdolliseksi järjestää ja siihen on pystytty varautumaan. Jos tulkinta ulotetaan lapsiperheiden sosiaalipalvelujen palvelutehtävään, edellyttää merkittävää sosiaalityöntekijöiden virkojen lisäämistä.

2. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojeluviranomaisen kansainvälisestä toimivallasta (17 §), lastensuojelun järjestämis- ja kustannusvastuusta kansainvälisissä tilanteissa (17 a §) sekä lastensuojelun tarpeen arvioinnista ulkomailla (17 b §). Selkiyttääkö sääntely rajat ylittäviä tilanteita?

Selkiyttää.

3. Esityksessä ehdotetaan säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta ja lapsen palvelutarpeen arvioinnista (26 §). Onko ehdotettu sääntely selkeä?

Kyllä on selkeä ja täsmentää hyvin asiaa.

4. Esityksessä ehdotetaan säädettävän tehostetusta avohuollon tukitoimesta (37 b §). Mikä on näkemyksenne sääntelyn selkeydestä suhteessa muihin lastensuojelun avohuollon palveluihin?

Tarkoitus ja tavoite on selvä, mutta mitä palvelu käytännössä on muuta kuin § 36 todetaan. Nykylainsäädäntö mahdollistaa mielestämme tehostetun avohuollon tukitoimena tarkoitettujen palvelujen järjestämisen, esim. tehostettu perhetyö, perhekuntoutus kotiin, vanhemmuuden arviointi.

5. Onko esityksessä ehdotettu 49 a §:n 2 momentin c-kohdan päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroitua palvelu ja sitä koskeva päätöksenteko (49 b §) sääntelyltään selkeä ja toteutettavissa käytännössä?

Päätöksenteko nähdään selkeänä.

6. Esityksessä ehdotetaan erityisen huolenpidon palvelun tuottamisen keskittämistä julkisen sektorin toimijoille (60 d §). Muutokseen esitetään pitkää siirtymäaikaan vuoteen 2026 asti. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Erytyisen huolenpidon palvelu tuotetaan julkisena palveluna nähdään hyvänä, haasteena paikkojen alueellinen saatavuus.

7. Esityksessä ehdotetaan vähimmäishenkilöstömitoituksia vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon palveluihin (59 a §). Mitoitukset porrastetaan vuosille 2022–2026, täysimääräisinä mitoitus tulisivat voimaan vuonna 2026. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Vaikutus kustannuksiin on merkittävä.

8. Esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä kiinnipitämisestä lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi (68 a §). Onko sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Säännös on sinänsä selkeä ja tulee tarpeeseen ja antaa työkaluja lapsen suojelemiseksi, edellyttää käytännössä välittömän vaaran ja uhkan todentamisen tarkkaa määrittelyä ja harkintaa.

9. Esityksessä ehdotetaan muutettavan luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista koskevaa nykyistä säännöstä (69 a §) siten, että siinä säädetty kiinniottaminen mahdollistaa poliisille toimivallan lapsen kiinniottamiseksi virka-apuna. Poliisin virka-avun antamisesta säädetään tarkemmin uudessa 69 b §:ssä. Onko ehdotettujen 69 a § ja 69 b § sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Sääntely on selkeä ja uudistus on tarpeen ja määrittelee viranomaisten toimivallan em. tilanteessa.

10. Esitys sisältää muutoksia työryhmän ehdotuksiin päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson aikana tehtävistä rajoitustoimenpiteistä ja yhteydenpidon erityisestä rajoittamisesta (71 § ja 72 §). Millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla näette olevan lapsen päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson toteuttamiseen?

Lisää vaativan sijaishuollon vaikuttavuutta ja tarkoitusta.

11. Vapaamuotoiset huomiot edellä mainittuihin säännöksiin:

Kommenttina vaativan sijaishuollon osalta korostetaan vahvaa osaamista ja todellisia integroitua sovittuja palveluja. Sisällöllisesti yksiköiden pitää pystyä vastaamaan erityiseen tarpeeseen.

Saukko Päivi
Seinäjoen kaupunki - Sosiaali- ja terveystoimiala